

(252. 3.)

MEMORIE VAN TOELICHTING.

In Juli 1910 zegde Japan het den 8 September 1896 (*Staatsblad* 1897, 199) met Nederland gesloten verdrag van handel en scheepvaart op.

Gedurende de onderhandelingen over een nieuw verdrag werden de betrekkingen tusschen beide landen beheerscht door de schikking opgenomen op bladz. 13 van het Oranjeboek, bevattende een overzicht der voornaamste van 1 September 1910—15 Juli 1911 door het Ministerie van Buitenlandsche Zaken behandelde aangelegenheden.

Na verkregen overeenstemming werd den 8 Juli 1912 te 's Gravenhage het verdrag gesloten, waarvoor thans de goedkeuring wordt gevraagd.

In hoofdzaak heeft dit verdrag, dat in afwijking van het vorige in de Fransche taal is gesteld, dezelfde strekking als dat van 1896, n.l. om aan handel en scheepvaart van beide landen wederkeerig de behandeling op den voet der meest begunstigde natie te verzekeren. Evenwel zijn enkele nieuwe bepalingen opgenomen, terwijl de artikelen van het oude verdrag, die behouden bleven, redactiewijzigingen hebben ondergaan, waardoor zij meer in overeenstemming met de tijdsomstandigheden zijn gebracht.

Omtrent de artikelen zij het volgende opgemerkt.

De bepalingen van artikel 1 van het verdrag zijn in hoofdzaak terug te vinden in de artikelen I en II van het oude. Zij regelen het recht van vestiging, den rechtstoestand en de vrijstelling van militairen dienst van de wederzijdsche onderdanen.

Nieuw is de bepaling sub. 5, waarbij aan Nederlanders onder zekere voorwaarden het recht wordt gegeven in Japan onroerend goed te verwerven. De bepaling van artikel I, lid 4, van het oude verdrag is vervallen, aangezien handhaving van een voorschrift dat gewetensvrijheid en het recht tot uitoefening van den godsdienst verleent, tusschen beschaafde Staten niet langer noodig werd geoordeeld.

Krachtens artikel 2, dat ongeveer gelijk is aan artikel III van het oude verdrag, worden de onderdanen der beide partijen ten aanzien van huiszoeking en het onderzoek van papieren met de eigen onderdanen gelijk gesteld.

Artikel 3, dat ongeveer overeenstemt met artikel XV van het oude verdrag regelt de conculaire vertegenwoordiging. Hierbij zij aangeteekend, dat het verdrag van 27 April 1908 (*Staatsblad* n°. 281), betreffende de conculaire vertegenwoordiging van Japan in de Nederlandsche Koloniën, naast het tegenwoordige verdrag van kracht zal blijven. Tijdens de onderhandelingen is overeengekomen, dat artikel 3, evenals de artikelen 4, 14 en 15 van het onderhavige verdrag niet in de plaats zouden treden van de er mede overeenstemmende artikelen van de Conculaire Conventie van 1908, doch dat deze laatste voor de Koloniën van kracht zullen blijven. Met het oog op de interpretatie in de toekomst zal zulks bij de uitwisseling der bekrachtigingen nog uitdrukkelijk in een desbetreffend protocol worden geconstateerd.

De bepaling van artikel 4, waarbij aan de nationale autoriteiten de verplichting wordt opgelegd om aan de consulaire vertegenwoordigers der andere partij mededeeling te doen van het overlijden van een hunner landslieden in het land hunner vestiging, is nieuw.

Artikel 5 van het ontwerp stemt ongeveer overeen met de bepaling van artikel II, lid 3, van het oude verdrag.

Bij artikel 6, dat van denzelfden inhoud is als artikel IV van het oude verdrag, waarborgen beide landen elkander behandeling op den voet der meest begunstigde natie, ten aanzien van de tariefbehandeling van goederen.

Nieuw zijn de artikelen 7 en 8 waarbij de behandeling van handelsreizigers en monsters wordt geregeld.

Artikel 7 verleent hun meestbegunstigingsbehandeling, mits zij in het bezit zijn van een legitimatiekaart, uit te reiken door de bevoegde autoriteit in hun vaderland.

De handelsmonsters, welke zij met zich voeren, zullen tijdelijk vrij van rechten mogen worden ingevoerd. Evenwel zal de douane-autoriteit van het land van invoer steeds den vrijen invoer kunnen weigeren, indien de in te voeren artikelen door hunne hoeveelheid of waarde, naar haar oordeel, niet als monsters kunnen worden aangemerkt.

Bij artikel 8 worden de merken, zegels enz., welke door de douane-overheid van een der beide landen bij den uitvoer aan de monsters worden gehecht, wederkeerig erkend.

Artikel 9 geeft aan de naamlooze vennootschappen en andere handels-, nijverheids- of financiële lichamen, die overeenkomstig de wetten van hun land zijn opgericht, in het andere land handelings- en rechtsbevoegdheid.

Eene bepaling van deze strekking ontbrak in het oude verdrag.

Artikel 10 sluit differentieele behandeling van de vlaggen der beide landen in elkanders havens ten aanzien van in- en uitvoer uit, terwijl artikel 11 de gelijkstelling met nationale schepen ter zake van lading en lossing in de wederzijdsche havens voorschrijft.

De bepalingen van deze artikelen zijn ongeveer terug te vinden in de artikelen VI, VII en IX van het oude verdrag. Artikel 12 en artikel 13 stemmen respectievelijk overeen met de artikelen XII en VIII van het oude verdrag.

Nieuw is de bepaling van artikel 14, waarbij de consulaire vertegenwoordigers het recht krijgen de orde te handhaven op de schepen van hun land en kennis te nemen van de geschillen tusschen gezagvoerder, officieren en bemanning.

De inhoud der artikelen 15, 16 en 17 is terug te vinden in de artikelen XIII, XI en XIV van het oude verdrag. De reserves vervat in artikel 18 kwamen in het oude verdrag niet voor. De eerste er van is opgenomen in alle in den laatsten tijd door Nederland gesloten verdragen, terwijl de tweede op verzoek der Japansche Regeering is ingelascht.

Artikel 19 van het nieuwe verdrag bepaalt dat dit toepasselijk zal zijn op alle gebieden en bezittingen aan één der partijen toebehoorende of door haar bestuurd. In artikel XVII, alinea 1, van het oude treft men deze bepaling aan uitsluitend ten opzichte van Nederland. De reserve vervat in artikel XVII, alinea 2, van het oude tractaat nopens gunsten verleend aan de inlandsche Staten van den Oosterschen Archipel komt in het nieuwe niet meer voor, aangezien dergelijke gunsten niet meer verleend worden.

Behalve voor zoover daarop reeds de aandacht werd gevestigd, zijn de volgende artikelen van het oude verdrag vervallen:

Goedk. van het op 6 Juli 1912 te 's Gravenhage tusschen Nederland en Japan gesloten verdrag van handel en scheepvaart.

Artikel V, dat het heffen van differentieele uitvoerrechten verbodt.

Het ontbreken dier bepaling kan geen bezwaar opleveren, aangezien de inhoud er van gedeeltelijk reeds gedekt wordt door de bepaling van artikel 10, alinea 2, en bovendien nog door de algemeene bepaling van artikel 17 van het pas gesloten verdrag.

Artikel X, dat de kustvaart regelde.

De belanghebbende groote Mogendheden, in de eerste plaats Engeland, hebben bij het sluiten van nieuwe verdragen met Japan pogingen aangewend om te verkrijgen dat de kustvaart tusschen Japansche havens aan vreemde schepen zou worden toegestaan of dat althans de bestaande toestand, waarbij aan vreemde schepen de vrachtvaart tusschen de havens van Nagasaki, Kobe, Yokohama en Hakodate vrijstond, zou worden bestendigd. Waar deze pogingen mislukten, bestond er uit den aard der zaak voor de Nederlandsche Regeering geene mogelijkheid ten deze zoodanig voorrecht te bedingen. Artikel 17 verzekert der Nederlandsche vlag evenwel op dit punt de behandeling op den voet der meestbegunstigde natie.

Artikel XII, dat betrekking had op de bescherming van handels- en fabrieksmerken.

Japan's toetreding tot de Internationale Unie tot bescherming van den Industrieelen Eigendom maakt deze bepaling overbodig.

Artikel XVIII, dat de oude verdragen afschafte.

Eene zoodanige bepaling was thans overbodig, aangezien het verdrag van 8 September 1896 den 17 Juli 1911 buiten werking was getreden.

De quaestie der eeuwigdurende pachtrechten is in dit verdrag evenmin als in de door Japan met andere Mogendheden gesloten verdragen geregeld.

Blijkens de met de vertaling hierbijgevoegde verklaring van den Japanschen Gezant, zullen echter de Nederlandsche onderdanen op dit stuk niet minder gunstig worden behandeld dan de onderdanen van eenige andere Mogendheid.

Eene vertaling van het verdrag is als bijlage bij deze Memorie gevoegd.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

R. DE MAREES VAN SWINDEREN.

De Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel,

A. S. TALMA.

De Minister van Financiën,

KOLKMAN.

De Minister van Koloniën

DE WAAL MALEFIJT.

(252. 4.)

BIJLAGE VAN DE MEMORIE VAN TOELICHTING.

AFSCHRIFT.

Légation du Japon.

NOTE-VERBALE.

Under instructions from his Government, the Minister of Japan has the honour to declare that, without an express guarantee for the most favoured nation treatment in the matter of perpetual leases being given by means of a protocole of signature, the Imperial Government give, nevertheless, the assurance, that the Netherland subjects in Japan shall, in nowise, receive less advantageous treatment in this respect than that received or to be received by the subjects or citizens of the most favoured nation. The Minister of Japan begs to add that this question has been arranged in a similar manner with the British, American, French, German and other Governments.

March, 2, 1912.

VERTALING.

NOTE-VERBALE.

In opdracht van Zijne Regeering heeft de Japansche Gezant de eer te verklaren dat, zonder de behandeling op den voet der meestbegunstigde natie in zake de quaestie der eeuwigdurende pachtrechten uitdrukkelijk te waarborgen door middel van een protocol van onderteekening, de Keizerlijke Regeering nochtans de verzekering geeft dat Nederlandsche onderdanen in Japan, op geenerlei wijze, op dit stuk eene minder gunstige behandeling zullen genieten dan die, welke genoten wordt of genoten zal worden door de onderdanen of burgers van de meestbegunstigde natie. De Japansche Gezant heeft de eer hieraan toe te voegen dat deze aangelegenheid op dezelfde wijze is geregeld met de Britsche, Amerikaansche, Fransche, Duitsche en andere Regeeringen.

2 Maart 1912.